

INTERNETI VÕIMALIKKUS SAARE MAAKONNAS 2015-2020

Priit Pihel
AS Eltel Networks
priit.pihel@eltelnetworks.com

30. Jaanuar 2015

Enese lühitutvustus

Haridus:

- Kuressaare Ametikool (Elektroonik- monteeriija, Arvutiteenindus)
- Mainori Kõrgkool (ITK Haldamine ja administreerimine)

Töökogemus:

- Elion Ettevõtted AS - praktika (4 k.)
- Incap Electronics estonia OÜ- Elektroonik (0,5 a.)
- Tieto Estonia Services OÜ- Süsteemispetsialist (4 a.)
- Eltel Networks AS - Projektijuht/Grupijuht (4 a.)

Eltel Networks AS-i kompetentsid

Telekommunikatsiooni
fiksvõrgud

Mobiilivõrgud

Raudtee

Teed

Lennundus

Jaotusvõrk

Põhivõrk

Riigikaitse

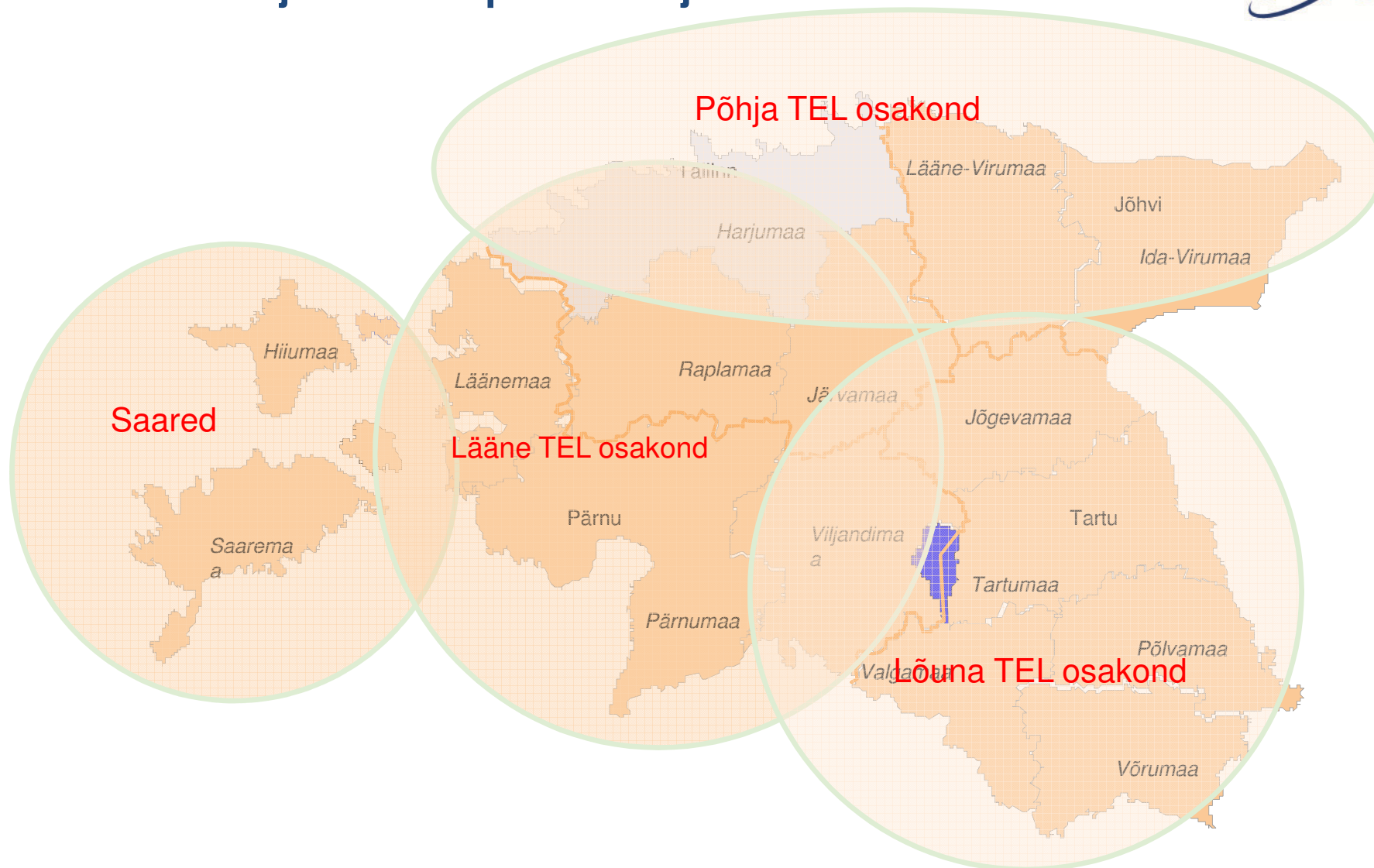

Siselahendused

Automaat arvestid

TEL Haldus- ja hoolduspersonali jaotus 2014

Millised on tänapäevased kaablite paigaldamise tehnoloogiad?

- **Maapinda ehk pinnasesse**

Meetodid:

- puurimine (kõige vähem pinnast ja haljastust kahjustav, kuid hind suhteliselt kallis).
- kündmine/sahkamine (veidi vähem pinnast ja haljastust kahjustav ja hind on kõige odavam).
- kraavkaeviku kaevamine (kõige rohkem pinnast ja haljastust kahjustav ning hind on väga kõikuv).

Paigaldatavad materjalid:

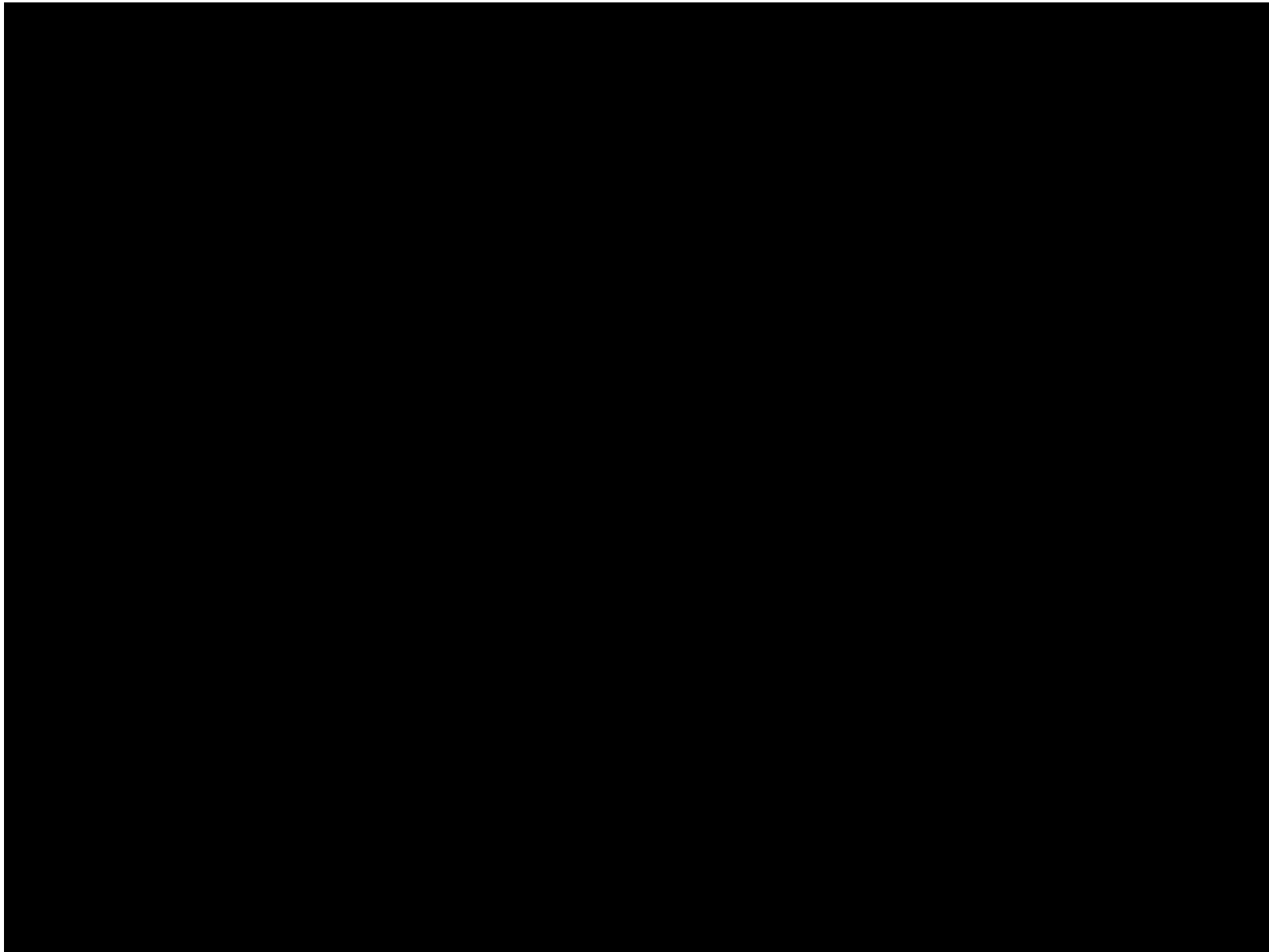
- kaabel (*miinuseks on keeruline hilisem vahetamise võimalus ► võrdub uue trassi ehitusega*).
- puhumistoru ► *tänapäevane sidekanalisatsioon (eeliseks on hilisem kaabli vahetamise võimalus või juurde lisamine)*.

- **Õhku (õhuliin)**

- **Hoonetele (fassaadidele, ruumidesse ja seintesse)**

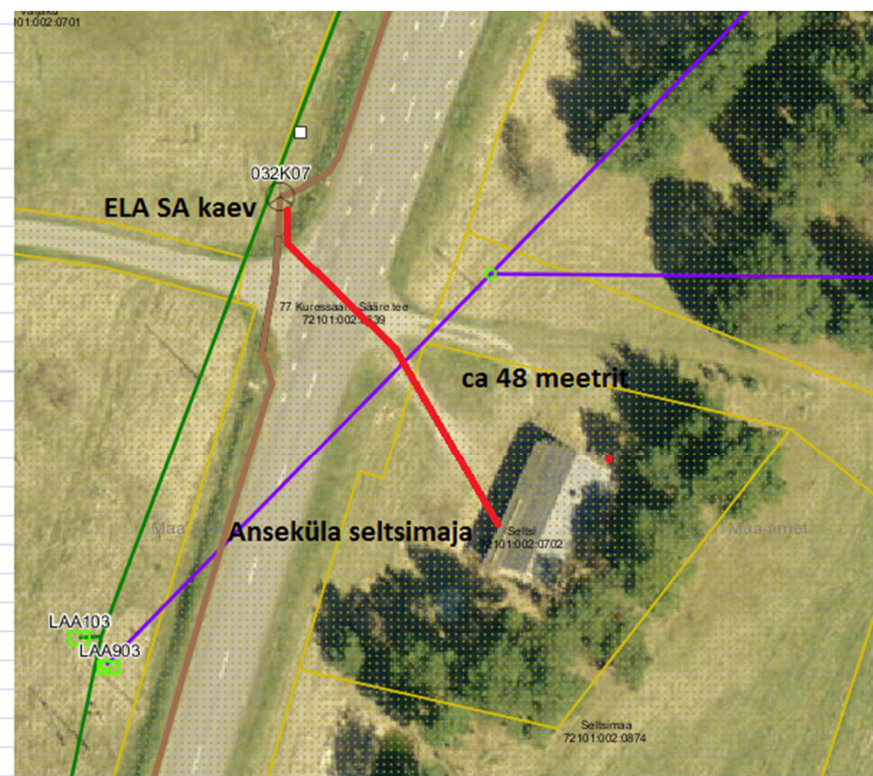
Näidis sahkamisest

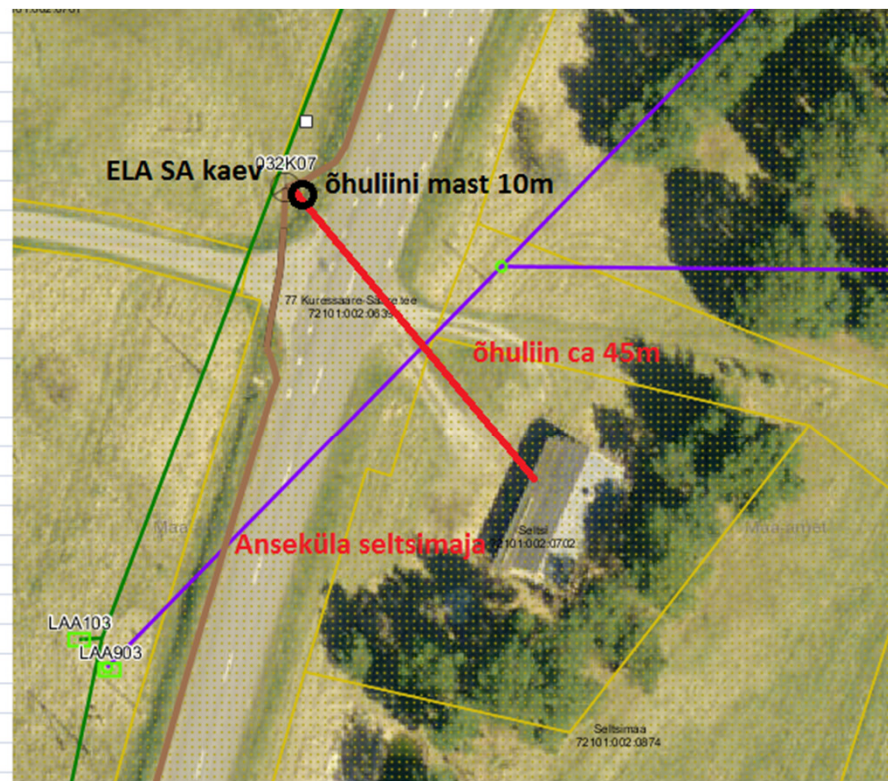
Kui palju 1m andmesidekaablit keskmiselt maksab? Mis suurusjärgudest jutt käib?

Anseküla seltsimaja				
Materjal	kogus	ühik	tüki hind	kokku
kaabel 24 kiudu	65	jm	0,6	39
puhumistoru 1x(10/14)	48	jm	0,4	19,2
otsastusbox ja kaabliotsastus materjalid	1	tk	16	16
puurimistoru 50mm	18	jm	1,8	32,4
abimaterjalid	1	tk	10	10
Töö				
puurimine maantee alt	18	jm	30	540
toru paigaldus kaabli adraga	22	jm	3	66
kaablikraavi kaevamine	8	jm	15	120
projekt koos ehitusloa ,geodeesia ja notariaalsete lepingutega	1	tk	1400	1400
kasutusluba	1	tk	63,96	63,96
kaabli puhumine toruse	48	jm	0,5	24
kaabli montaaž ja keevitamine hoones	1	tk	64	64
kaabli monataaz ELA SA kaablijätkus	1	tk	110	110
Teostusjoonis	1	tk	150	150
			materjal	116,6
			töö	2537,96
			kokku	2654,56
			plus KM	
meetri hind	55,303			
Mis teeb asja kalliks?				
projekti hind				
puurimine tee alt				

Kui palju 1m andmesidekaablit keskmiselt maksab? Mis suurusjärgudest jutt käib?

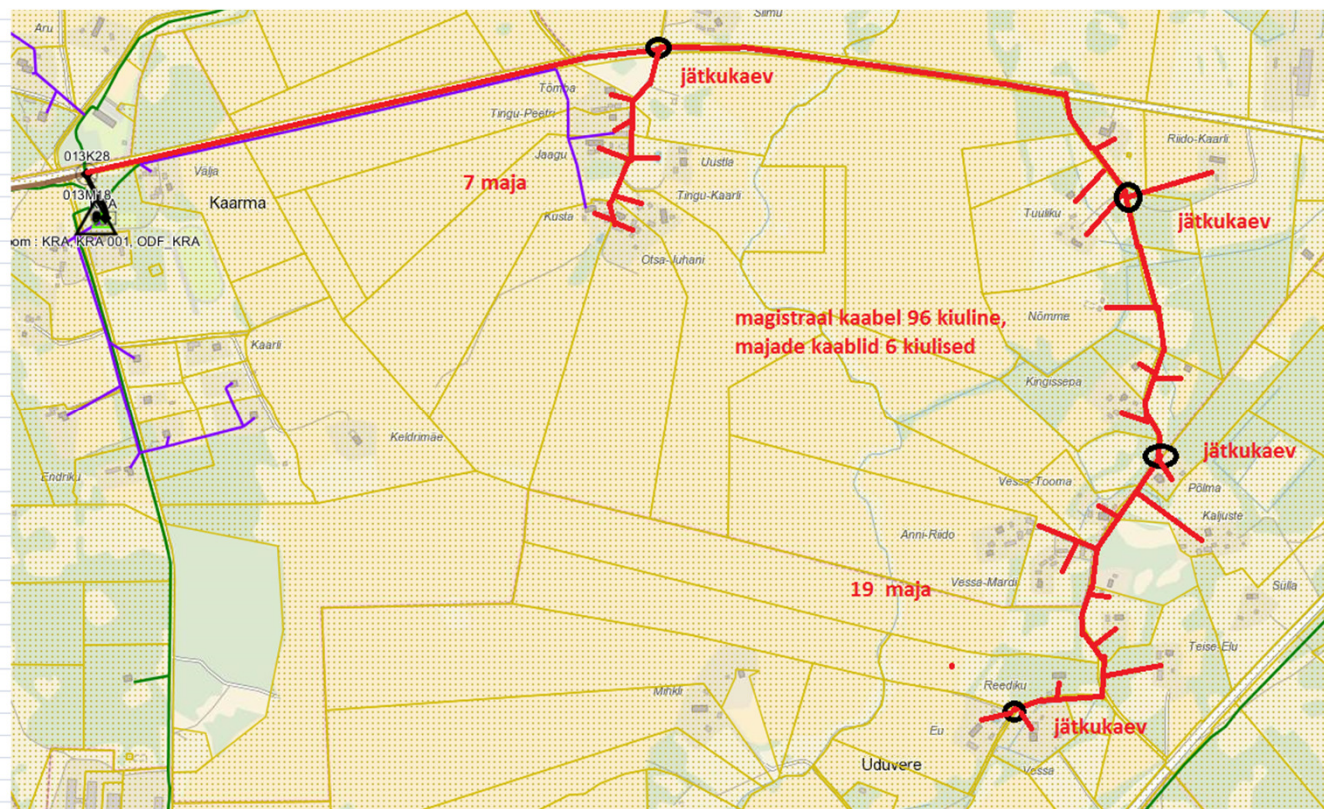
Anseküla seltsimaja				
Materjal	kogus	ühik	tüki hind	kokku
kaabel 4 kiudu ADSS	65	jm	0,4	26
õhuliini mast 10m	1	jm	90	90
otsastusbox ja kaabliotsastus materjalid	1	tk	16	16
abimaterjalid	1	tk	20	20
Töö				
õhuliini masti paigaldus	1	tk	64	64
õhukaabli paigaldus	65	jm	1,12	72,8
projekt koos ehitusloa ,geodeesia ja notariaalsete lepingutega	1	tk	1400	1400
Teostusjoonis	1	tk	150	150
kasutusluba	1	tk	63,96	63,96
kaabli montaaž ja keevitamine hoones	1	tk	64	64
kaabli monataaz ELA SA kaablijätkus	1	tk	110	110
			materjal	152
			töö	1924,76
			kokku	2076,76
			plus KM	
meetri hind	31,95015			
mis teeb kalliks projekt				

Kui palju 1m andmesidekaablit keskmiselt maksab? Mis suurusjärgudest jutt käib?

Kaarma ja Uduvere küla optika				
Materjal	kogus	ühik	tüki hind	kokku
maakaabel 96 kiudu	3160	jm	1,8	5688
maakaabel 6 kiudu	4800	jm	0,8	3840
jätkukaev plastist	4	tk	96	384
otsastusbox ja kaabliotsastus materjalid	26	tk	16	416
puurimistoru 50mm	75	jm	1,8	135
kaablijätk	4	tk	160	640
kaablikaitseline lint	5000	jm	0,04	200
abimaterjalid	1	tk	250	250
optiline jagaja 1:32	1	tk	180	180
Töö				
puurimine maantee alt	75	jm	30	2250
kaabli paigaldus kaabli adraga+taastamine	4700	jm	3	14100
kaablikaavi kaevamine	300	jm	9	2700
projekt koos ehitusloa, geodeesia ja notariaalsete lepingutega	1	tk	5900	5900
kaevude paigaldus+maandus	4	tk	75	300
kasutusluba	1	tk	63,96	63,96
kaablijätku montaaž	4	tk	110	440
kaabli montaaž ja keevitamine hoones	26	tk	64	1664
kaabli montaaž ELA SA kaablijätkus	1	tk	110	110
piiritlusaktide sõlmimine	26	tk	20	520
Teostusjoonis	5000	jm	0,7	3500
			materjal	11733
			töö	31547,96
			kokku	43280,96
			plus KM	
meetri hind	8,6562			

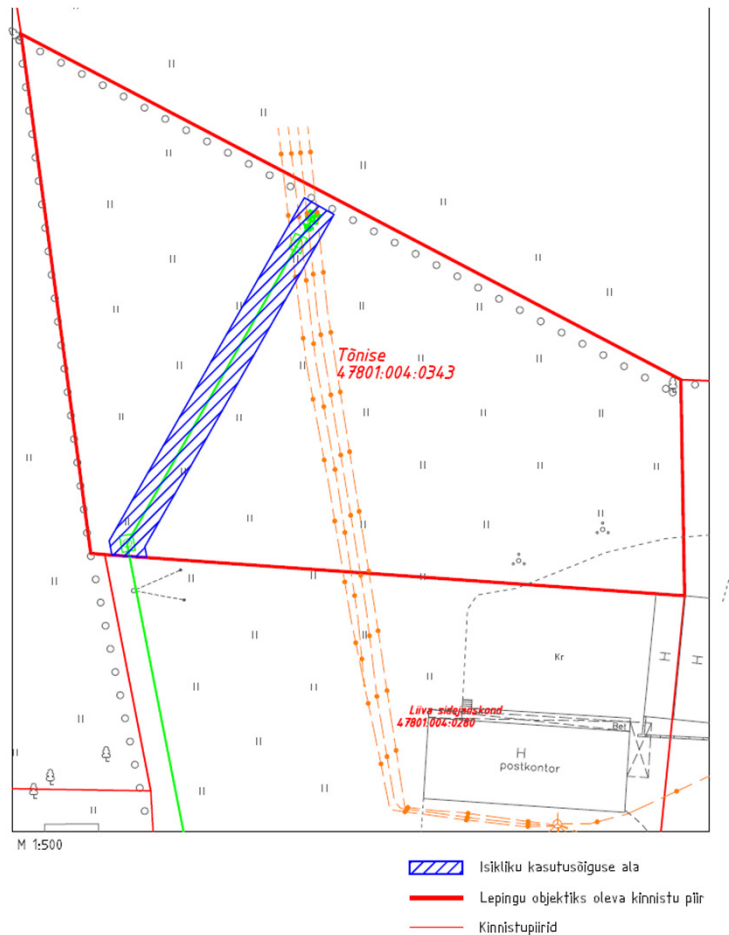
Kas ISE (külaselts, eraisik) tohib kaableid paigaldada?

- Tohib küll, aga ainult enda kinnistule. Sel juhul jääb kaablilõiguga toimuv kinnistu valdaja enda vastutada (nt Pärna tänav).
- Külaselts saab abiks olla kooskõlastamisel ja projekti koostamisel.

Millised on peamised maaomandi protseduurid ja tehnilised nõuded seoses kaablite paigaldamisega?

- Kaablivõrgul peab olema notariaalselt sõlmitud servituutleping ehk kaitsevööndi ja kitsenduste tekitamine.

Kellele investeering paigaldatud kaablisse tavaliselt kuulub?

- Võrgu omanikule (külaselts, vald, operaator, kinnistu omanik jne).

Kas posti otsa võib ka kaablit paigaldada?

- Võib küll! (Saaremaal on veel tänagi 150 km side õhuliini).
- NB! Koostöökoht tänavavalgustuse ja sideõhuliini vahel/osas!
Eriti tiheasustusega külades.
- Näitena võib tuua kohalikud sideoperaatorid, kelle optika paikneb Kuressaare linna tänavavalgustuse postide küljes.

Kas Elektrileviga koostöö on võimalik andmeside paigaldamisel?

- Jah! Tänapäevane praktika on see, et võrguvaldajad (Elektrilevi, Elion) suhtlevad omavahel juba planeerimise faasis, et kuhu üks või teine võrguvaldaja võiks investeerida. Sageli leitakse nii-öelda suhtlemise käigus, et mõistlik oleks maandada ühises kaevikus nii elektrikaabel kui ka sidekaabel.
    - *Positiivne*: võrguvaldajate jaoks muutuvad investeeringud odavamaks ja inimese hoovi ei kaevata mitu korda üles.
    - *Probleem*: paljud elektri taristu paigaldajad ei ole huvitatud sidekaablite paigaldamisest (eelkõige pädevuse puudumise tõttu).
- Võrguvaldajatel jäävad tihtipeale investeeringud tegemata rahaliste ressursside vähesuse tõttu.

Kas kaablite paigaldamine muutub lähiajal veel lihtsamaks- odavamaks?

- Pigem mitte! Põhjuseks on tööjõu kallinemine ja üha keerulisemate projektide koostamine (tiheasustuses on igasuguseid piiranguid).

Tänan kuulamast !

